

Sammanfattning

Under pågående skadereglering har en gruppchef vid ett försäkringsbolag köpt en skoter till rabatterat pris av försäkringstagaren, ett företag som bl.a. säljer motorfordon. Fråga om förfarandet har utgjort grund för avskedande med hänsyn till den anställdes allmänna lojalitetsplikt mot arbetsgivaren samt försäkringsbolagets interna etiska regler. Arbetsdomstolen har funnit att det inte visats att priset på skotern varit så förmånligt att förfarandet har kunnat utgöra mutbrott. Med hänsyn till omständigheterna – bl.a. att gruppchefen tagit aktiv del i skaderegleringsärendet samt varit den som skulle ha handlagt ärendet vid ett eventuellt överklagande – har dennes handlande likväl ansetts vara ägnat att i så hög grad rubba det förtroende som bolaget måste kunna ha för honom att bolaget haft rätt att skilja honom från anställningen.

ARBETSDOMSTOLEN

DOM
2010-06-23
StockholmDom nr 50/10
Mål nr A 76/09

KÄRANDE

Försäkringstjänstemannaförbundet, 103 54 Stockholm
Ombud: Förbundsjuristen Robert Sjunnebo, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

1. Arbetsgivareföreningen KFO, Box 2292, 103 17 Stockholm
2. Folksam ömsesidig sakförsäkring, 502006-1619, 106 60 Stockholm
Ombud: Advokaten Anders Elmér, Elmszell Advokatbyrå AB,
Gamla Brogatan 32, 111 20 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Bakgrund samt yrkanden och inställning

Mellan parterna gäller kollektivavtal. K.H., som är medlem i Försäkringstjänstemannaförbundet (förbundet), anställdes vid Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam) år 1988.

Folksam avskedade den 9 februari 2009 K.H. från hans anställning som gruppchef med anledning av att han hade köpt en skoter av en försäkringstagare under pågående skadereglering. Tvist har uppkommit om det har funnits laglig grund för avskedandet, alternativt saklig grund för uppsägning.

Förbundet har väckt talan mot Folksam och yrkat i första hand att Arbetsdomstolen ska

1. förklara avskedandet av K.H. ogiltigt,
2. förplikta Folksam att till K.H. utge allmänt skadestånd med 150 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning (den 16 april 2009) till dess betalning sker, samt
3. förplikta Folksam att till K.H. utge lön med 36 000 kr per månad från och med dagen den 9 februari 2009 till och med dagen för huvudförhandling i målet. Efter avräkning för K.H:s inkomster under perioden yrkas
  - 20 571 kr för tidsperioden 2009-02-09–2009-02-28,
  - 36 000 kr per månad under tidsperioden 2009-03-01–2009-07-31,
  - 34 838 kr för tidsperioden 2009-08-01–2009-08-30,
  - 964 kr för den 31 augusti 2009,
  - 23 085 kr för september 2009,
  - 22 507 kr för oktober 2009,

- 24 352 kr för november 2009,
  - 22 972 kr för december 2009,
  - 19 316 kr för januari 2010,
  - 26 549 kr för februari 2010,
  - 26 700 kr för mars 2010 och
  - 10 240 kr för tidsperioden 2010-04-01–2010-04-12,
- jämte ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 25:e i respektive månad till dess betalning sker.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte har funnits skäl för avskedande men väl saklig grund för uppsägning har förbundet i andra hand yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta Folksam att till K.H. utge

1. allmänt skadestånd med 120 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning (den 16 april 2009) till dess betalning sker, samt
2. ekonomiskt skadestånd avseende uppsägningslön med 36 000 kr per månad från och med den 9 februari 2009 till och med den 9 februari 2010. Efter avräkning för K.H:s inkomster under perioden yrkas
  - 21 214 kr för tidsperioden 2009-02-09–2009-02-28,
  - 37 125 kr per månad under tidsperioden 2009-03-01–2009-07-31,
  - 35 927 kr för tidsperioden 2009-08-01–2009-08-30,
  - 1 000 kr för den 31 augusti 2009,
  - 24 210 kr för september 2009,
  - 23 632 kr för oktober 2009,
  - 25 477 kr för november 2009,
  - 24 097 kr för december 2009,
  - 20 441 kr för januari 2010 och
  - 9 686 kr för tidsperioden 2010-02-01–2010-02-09,
 jämte ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen från den 25:e i respektive månad till dess betalning sker.

Folksam har bestritt yrkandena. Det har vitsordats att K.H:s månadslön uppgick till 36 000 kr. Såvitt avser yrkade belopp har vitsordats att avräkning för K.H:s inkomster har skett med korrekta belopp med det tillägget att såvitt avser yrkat ekonomiskt skadestånd ska avräkning göras även för semesterersättning motsvarande 12 procent av det sammanlagda avräkningsbeloppet om 71 272 kr, det vill säga med 8 553 kr. Sättet att beräkna ränta har vitsordats.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

K.H. anställdes hos Folksam år 1988 och har sedan dess innehaft en rad befattningar inom bolaget. Under åren 1988 och 1989 arbetade han med personförsäkring och fram till år 1991 även som fritidsombud. Under perioden 1989–1999 var han skadereglerare för personskador och inspekterade även hus innan de blev godkända. Därefter var han fram till år 2002 inspektör för civilskador samtidigt som han tjänstgjorde som lärare för personalen inom detta ämne. Från år 2002 har han arbetat som skadereglerare och inspektör för företagsskador, och fick den 1 juni 2007 befattningen gruppchef. Han arbetade därefter som gruppchef och inspektör för företagskador fram till dess att han skildes från anställningen i februari 2009. K.H. har således en gedigen yrkeserfarenhet. Det har inte tidigare framförts någon kritik mot hans arbete, utan han har löpande avancerat inom företaget. Arbetet som gruppchef har inneburit att K.H. haft personalansvar för nio personer. Dessa har handlagt ett mycket stort antal ärenden; som mest 900, och snittet har legat på cirka 600 ärenden per handläggare. S.L., som är civilekonom och har särskilt ansvar för krav avseende stilleståndsersättningar, var den i gruppen som handlade det minsta antalet ärenden; cirka 70 stycken.

Såvitt avser det aktuella händelseförloppet kom K.H. i kontakt med Breddens Motor City AB (Breddens Motor) för första gången i februari 2007. Han reglerade då försäkringsersättning efter två inbrott hos Breddens Motor, som företräddes av L.S. Breddens Motor tog på nytt kontakt med Folksam med anledning av en vattenskada i juni 2007. Skadan hade inträffat i en helt ny affärslokal i Upplands Väsby, där namnet utåt mot kunderna var Honda City. K.H. fick uppdrag att reglera skadan, varvid även hans överordnade var involverade, eftersom det blev fråga om ett stort belopp. Ersättningen för vattenskadan reglerades under hösten 2007. Förutom den fysiska skadan uppkom dock även fråga om stilleståndsersättning, eftersom verksamheten under tiden för reparationerna inte kunde bedrivas i normal omfattning. Denna reglering sköttes av S.L., som alltså var en av K.H:s handläggare. I augusti 2008 var denna reglering fortfarande inte klar och L.S. ringde därför upp S.L. för att få veta varför det drog ut på tiden. Eftersom S.L. inte kunde hjälpa honom bad han om att bli kopplad till hennes chef och fick då tala med K.H. L.S. uttryckte kritik mot handläggningstiden och K.H. beslöt därefter i samråd med S.L. att man skulle anordna ett möte hos Breddens Motor för att bl.a. reda ut vilka uppgifter som Breddens Motor behövde lämna för att handläggningen skulle kunna påskyndas. Detta möte ägde rum i Breddens Motors lokaler den 1 oktober 2008, och närvarande var Breddens Motors dåvarande vd M.K., L.S., som efterträdde denne som vd i november 2008, S.L. och K.H. K.H:s uppgift var att fungera som stöd och hjälp åt S.L., som var den som höll i mötet. S.L. redogjorde för de kompletterande uppgifter hon behövde för att kunna betala ut stilleståndsersättningen. K.H. hoppades att ärendet därmed snabbt skulle kunna avslutas och ur hans perspektiv upphörde därmed hans inblandning i ärendet. När mötet var över ville L.S. visa S.L. runt i lokalerna, varvid även K.H. följde med. Under rundvandringen såg K.H. en skoter som han blev intresserad av; han hade nämligen sedan länge tänkt köpa en sådan till sin femtioårsdag. Det

diskuterades då inget pris eller liknande, och det bestrids att K.H. erbjöds att köpa skotern för 25 000 kr. Han sade att han skulle återkomma efter att ha pratat med sin hustru.

K.H. ringde till L.S. någon vecka senare, och de bestämde att han skulle provköra skotern. Skotern var en begagnad Kymco av 2007 års modell och den hade gått 250 mil. Provkörningen ägde rum på K.H:s fritid den 12 oktober 2008. K.H. och L.S. enades om ett pris om 26 900 kr inklusive moms för skotern jämte extrautrustning i form av hjälm, handskar och jacka. Extrautrustningen var rabatterad och om K.H. hade köpt utrustningen utan samband med inköpet av skotern hade han fått betala 3 006 kr inklusive moms. Genom ett misstag kom kvittot inte att omfatta extrautrustningen. Prisuppgifterna framgår emellertid av i målet åberopad arbetsorder, och L.S. upprättade även ett affärsförslag där denna utrustning finns angiven. Det har alltså inte varit fråga om en dold uppgift. K.H. återkom den 14 oktober 2008 för att betala och hämta ut varorna.

Efter mötet den 1 oktober 2008 fortsatte S.L. att reglera skadan självständigt. K.H. ingick skoterköpet i ett skede då han utgick från att han inte skulle bli fortsatt inblandad i ärendet om stilleståndsersättningen. Något gick dock fel även denna gång och i tiden efter köpet tog L.S. återigen kontakt med K.H. och klagade över att det tog för lång tid. Det hölls därför ett nytt möte där S.L., K.H. och den externe konsulten M.M. närvarade. M.M., som deltog i egenskap av expert på stilleståndsersättningar, föreslog ett belopp som Breddens Motor borde ha rätt till. K.H. förhöll sig passiv under mötet; han hade till uppgift att klargöra att man nu måste komma till beslut i ärendet, men han saknade kunskap om hur ersättningen skulle beräknas. Det var S.L:s uppgift att framföra det beslutade beloppet till Breddens Motor. Eftersom hon inte hade kommit överens med L.S. bad hon emellertid K.H. att ta den kontakten, vilket han också gjorde. Det var dock fortfarande S.L. som hade hand om skaderegleringen, vilket framgår av att hon undertecknat de brev i vilka olika ersättningsbelopp förmedlades till Breddens Motor.

K.H:s köp av skotern från Breddens Motor skedde på fullt marknadsmässiga villkor. Det ägde rum under hösten som är lågsäsong för skoterhandeln, vilket innebär att priset blev lägre än om köpet hade skett på våren. Vidare var skotern av ett märke – Kymco – som Breddens Motor normalt inte säljer, och det innebar kostnader för bolaget att ha den kvar. Såvitt avser extrautrustningen är det kutym i branschen att sådan utrustning ingår. Utrustningen är dock inte gratis och säljaren gör alltid en vinst. I detta fall uppgick nettovinsten för Breddens Motor till 11,95 procent, vilket är högre än den genomsnittsvinst om 10,25 procent som kan utläsas av bolagets säljstatistik. Det var alltså fråga om en god affär för Breddens Motor. Listpriset för en likadan skoter i nyskick är cirka 30 000 kr. De prisuppgifter som senare lämnades till Folksams utredare vid deras besök på Breddens Motor var för övrigt just listpriser helt utan rabatter.

Det finns ingen koppling mellan skoterköpet och K.H:s arbete. Hans agerande faller inte in under brottsbeskrivningen för mutbrott, och han har i vart fall inte haft något uppsåt till detta. Om L.S. hade avsett att muta K.H.

hade för övrigt extrautrustningen knappast kommit att dokumenteras. Varje annan köpare av skotern skulle ha kunnat få samma pris som det K.H. fick, och det bestrids att denne uppgav motsatsen under det förhör som Folksams utredare L.M. höll med honom. Det bestrids även att han vid förhöret skulle ha inledningsvis nekat till att ha köpt extrautrustningen eller att han lämnat motstridiga uppgifter om rabatten. K.H. har i och för sig bestritt att han *fått* någon extrautrustning, vilket också är riktigt eftersom den ingick i köpet. Förhöret varade i en och en halv timme och var mycket obehagligt för K.H. Huvuddelen av förhöret handlade om annat än skoterköpet, som kom upp först mot slutet, när K.H. var fullständigt utmattad. Han fick inte i anslutning till förhöret möjlighet att läsa igenom L.M:s anteckningar, utan dessa har dykt upp först i samband med tvisten.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att skotern har köpts för ett marknadsmässigt pris har svarandesidan gjort gällande att köpet trots detta har stått i strid med Folksams etiska regler. I dessa regler föreskrivs bl.a. att handläggningen av skadeärenden ska gå snabbt, smidigt och korrekt till väga, att kundens intressen alltid ska stå i förgrunden och att ett självständigt handlande till kundens bästa är bättre än alltför stor försiktighet. K.H. agerade utifrån dessa regler när han mottog Breddens Motors klagomål mot S.L:s handläggning.

De etiska reglerna innehåller inte något förbud mot att anställda för privat bruk köper varor av bolagets kunder och det finns över huvud taget inte något avsnitt i reglerna som tar sikte på en sådan situation. Däremot måste vägledning kunna sökas i reglerna om leverantörskontakter, vari bl.a. föreskrivs att en anställd som köper varor för privat bruk från Folksams leverantörer måste se till att priset inte är satt så lågt att den anställde blir otillbörligt gynnad. Av detta kan dras slutsatsen att köp till marknadsmässigt pris är tillåtet enligt handlingsnormerna i de etiska reglerna. Den information som Folksam har lämnat till sina anställda i dessa frågor har bestått av redogörelser för reglernas innehåll och har inte innefattat något förbud mot att köpa varor av bolagets kunder.

Anledningen till att Folksam uppmärksammade skoterköpet var att S.L. rapporterade om det, vilket ska ses mot bakgrund av att det råder personliga motsättningar mellan henne och K.H. S.L. har varit missnöjd med K.H. som chef, de har varit oense om hennes lönesättning och hon var också sökande när han fick den anställning som gruppchef som han innehade vid den aktuella tidpunkten.

K.H. har avskedats trots att det inte ens förelåg saklig grund för uppsägning. Oavsett hur man ser på tillåtligheten av att köpa varor av Folksams kunder har det i detta fall varit fråga om en enstaka händelse som inte kan föranleda att K.H. anses olämplig för fortsatt anställning. Den påstådda förtroendekrisen hade i vart fall kunnat lösas genom att K.H. hade omplacerats. I sistnämnda sammanhang är parterna numera ense om att han i och för sig har varit kvalificerad för de av förbundet redovisade lediga anställningarna som försäkringssäljare, Folksamombud, skadereglerare och s.k. kundtjänstare.

Arbetsgivarparterna

Förbundets uppgifter om K.H:s anställning i Folksam är korrekta. K.H. har under denna anställning genomgått ett antal utbildningar rörande hur man ska agera som skadereglerare i förhållande till försäkringstagare, leverantörer och andra. Folksams etiska regler är en del av detta.

Den aktuella vattenskadan hos Breddens Motor inträffade den 19 juni 2007. Själv sakskadan reglerades av K.H. och dennes chef med ett belopp om 1,1 miljoner kr. Den efterföljande regleringen av stilleståndsersättningen handlades från Folksams sida av S.L., som var den inom K.H:s grupp som har den utbildning som krävs för att kunna beräkna sådan ersättning. Regleringen förlöpte inte friktionsfritt. Breddens Motors företrädare och sedermera vd L.S. utövade påtryckningar på S.L. för att få en snabbare hantering. Problemet var dock att S.L. inte fick det underlag från Breddens Motor som behövdes för att hon skulle kunna göra sina beräkningar, trots att hon vid ett flertal tillfällen begärt att få sådana uppgifter av L.S. Vid något av tillfällena blev L.S. mer än vanligt irriterad och krävde att få prata med S.L:s chef, som var K.H. Det bestämdes då att man skulle hålla ett möte. S.L. motsatte sig mötet och sade till K.H. att detta skulle vara helt meningslöst utan det underlag som hon behövde och utan resultat hade efterfrågat. Mötet kom likväl till stånd, och ägde rum i Breddens Motors lokaler den 1 oktober 2008. Vid mötet fick L.S. svara på Folksams frågor, och resultatet blev att man från Folksams sida skulle återkomma samt att Breddens Motor tills vidare fick en á contoutbetalning om 100 000 kr, utöver de 200 000 kr som tidigare hade utbetalats. Efter mötet visade L.S. S.L. och K.H. runt i lokalerna. I utställningshallen såg K.H. sig om bland motorcyklarna och han sade till L.S. att han var på jakt efter en skoter. L.S. uppmärksammade då K.H. på den aktuella skotern, som kostade cirka 28 000 kr. K.H. ställde en del frågor till L.S. om skotern och sade sedan att han skulle prata med sin hustru och därefter återkomma. Någon vecka senare frågade S.L. K.H. om skotern och fick då beskedet att han hade fått köpa den till ett bra pris. Uppgiften att K.H. provkörde skotern den 12 oktober kan säkert vara riktig eftersom han registrerades som ägare den 14 oktober. Skotern har således köpts i nära anslutning till mötet den 1 oktober och under pågående skadereglering.

Den 15 oktober 2008 hade S.L. ett möte med M.M., som är extern konsult åt Folksam beträffande beräkning av stilleståndsersättningar. Han har också fungerat som S.L:s mentor i arbetet med att göra dessa svåra beräkningar. Efter mötet skickade hon ett e-brev till Breddens Motor och bad om ytterligare kompletteringar, vilket hon fick från L.S. den 22 oktober. Ett nytt möte skulle hållas mellan M.M. och S.L. den 6 november, men hon fick förhinder. Mötet hölls i stället den 13 november.

Det var inte S.L. som anmälde frågan om köpet av skotern till Folksam, utan händelsen kom till biträdande säkerhetschefen L.M:s kännedom genom s.k. incidentrapporter från en eller två andra källor hos bolaget. L.M. tog då kontakt med S.L., som oberoende av detta redan hade upprättat sin i målet

åberopade PM; såsom anges i densamma författades handlingen den 31 oktober 2008. Av nämnda PM samt S.L:s e-brev till L.M. den 13 november 2008 framgår att K.H. flera gånger på ett oförsvarligt sätt grep in i ett löpande skaderegleringsärende. Det var inte så att S.L. inte ville ha hand om ärendet, utan K.H. grep in på eget initiativ. S.L. skrev de berörda dokumenten för att skydda sig själv. Det var K.H. själv som efter mötet den 13 november ville förhandla med Breddens Motor om stilleståndsersättningen. I ett e-brev till L.S. den 14 november 2008 erbjöd K.H. 1 100 000 kr i ett för allt. När L.S. svarade och begärde 1 400 000 kr skickades e-brevet till K.H. utan att S.L. var inblandad. K.H. svarade med ett nytt e-brev där han föreslog ett belopp om totalt 1 300 000 kr, vilket accepterades av Breddens Motor. Denna korrespondens visar att det i detta skede var K.H. som handlade ärendet och slutligt reglerade stilleståndsersättningen.

Den aktuella skotern betingade ett pris om 27 900 kr, vilket sattes ned till 26 900 kr när K.H. köpte den. I köpet ingick extrautrustning i form av handskar, jacka och hjälm till ett sammanlagt värde av 5 184 kr inklusive moms. Genom att tillbehören ingick utan extra kostnad fick K.H. med andra ord – och även om man inte räknar med den ettårsförsäkring som också medföljde – en rabatt som motsvarade cirka 20 procent, vilket inte är marknadsmässigt eller sedvanligt inom branschen. Det avgörande i sammanhanget är dock inte hur bra affären verkligen var, utan att K.H. själv ansåg att han gjorde en bra affär. Det är ostridigt att tillbehören inte finns angivna på kvittot avseende affären.

Av L.M:s skriftliga redogörelse för samtalet med K.H. den 17 december 2008 framgår att K.H. först inte berättade om tillbehören, att han lämnade upprepade motstridiga uppgifter samt att han på fråga mot slutet av samtalet uttalade att andra anställda vid Folksam antagligen inte skulle ha fått ett lika förmånligt pris.

Folksams etiska regler gäller alla anställda. De är formulerade som övergripande principer och utgör ingen detaljreglering av allting som är förbjudet. Det finns etiska regler för alla branscher, men för ett försäkringsbolag som sysslar med skadereglering är förhållandena särskilt känsliga. Folksams etiska regler innehåller vissa föreskrifter om rabatter, och den av K.H. erhållna rabatten skulle inte vara tillåten enligt dessa föreskrifter. Föreskrifterna riktar sig visserligen i första hand till anställda som kommer i kontakt med leverantörer, men motsvarande regler gäller självklart även för skadereglerare i förhållande till försäkringstagare. Folksam har kontinuerligt informerat sina anställda om dessa frågor vid utbildningar för skadereglerare och andra informationstillfällen. Om K.H. med tjugo års anställning bakom sig påstår att han inte har hört talas om detta så talar han mot bättre vetande.

K.H. har under pågående skadereglering på eget initiativ inlett förhandlingar om regleringen med försäkringstagaren samtidigt som han köpt en kapitalvara av denne. Genom att göra den aktuella affären har han, typiskt sett och rent faktiskt, försatt sig i en beroendesituation i förhållande till försäkringstagaren. Detta har inneburit att hans lojalitet med arbetsgivaren,

tillika försäkringsgivaren Folksam, starkt kan ifrågasättas. Likaså kan hans agerande givetvis ha påverkat bedömningen av försäkringsärendet. Uppdraget som skadecchef kräver stor integritet och förmåga att inte försätta sig i situationer som kan medföra att man gör felaktiga bedömningar i försäkringsärenden. Folksam har genom K.H:s agerande förlorat allt förtroende för honom och kan inte lita på att han kan sköta sitt uppdrag. K.H:s förfarande är dessutom straffbart som mutbrott. Oavsett om Arbetsdomstolen skulle anse att K.H. har gjort sig skyldig till mutbrott eller inte har han grovt åsidosatt sina skyldigheter mot arbetsgivaren och därmed har grund för avskedande ändå förelegat.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte har förelegat grund för avskedande men väl för uppsägning har K.H:s handlande inneburit ett så grovt förtroendemisbruk att det inte är skäligt att kräva omplacering till något arbete som innebär kontakt med försäkringstagare, leverantörer, samarbetspartner eller annan extern kontakt.

Om Arbetsdomstolen skulle finna att det är skäligt att kräva omplacering medger Folksam att K.H. i och för sig har kvalifikationer för de av förbundet nu angivna befattningarna som skadereglerare, s.k. kundtjänstare, Folksamombud och försäkringssäljare.

Domskäl

Tvisten

Tvisten i målet gäller frågan om Folksam haft rätt att avskeda K.H. från hans anställning med anledning av att han köpt en skoter av en försäkringstagare under ett pågående skaderegleringsärende. Folksam har i första hand hävdat att köpet inte skedde till marknadsmässiga villkor samt att K.H:s agerande utgjort mutbrott, och i andra hand att köpet ändå varit otillbörligt och i strid med den försiktighetsprincip som gäller enligt Folksams etiska regler. Förbundet har bestritt att K.H. gjort sig skyldig till mutbrott eller till något otillbörligt handlande samt hävdat att det inte ens har förelegat saklig grund för uppsägning av K.H.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har på förbundets begäran hållits förhör under sanningsförsäkran med K.H. samt vittnesförhör med L.S., vd vid Breddens Motor, J.S., anställd vid Stibix AB, R.K., anställd vid Guzzi Center AB, P.K., f.d. anställd vid Folksam, P-O.L., f.d. anställd vid Folksam, L.J. och M.KN., de båda sistnämnda anställda vid Folksam. På arbetsgivarparternas begäran har hållits vittnesförhör med Y.S., central personskadecchef vid Folksam, B.G., ansvarig för företagsförsäkringar vid Folksam, S.L., handläggare vid Folksam, L.M., biträdande säkerhetschef vid Folksam, M.L., sakskadecchef vid Folksam och B.L., motorskadecchef vid Folksam. Parterna har även åberopat skriftlig bevisning.

Händelseförloppet

Såvitt avser det händelseförlopp som ledde fram till avskedandet av K.H. har av utredningen framkommit bl.a. följande.

K.H. kom i kontakt med Breddens Motor för första gången i februari 2007, då han som skadereglerare hos Folksam reglerade försäkringsersättning efter två inbrott hos bolaget. I juni 2007 blev han gruppchef på Folksams avdelning för företagsskador och fick därvid personalansvaret för nio personer, bland dem S.L. Under hösten 2007 var han delaktig vid regleringen av den vattenskada som drabbat Breddens Motor i juni samma år. Regleringen av stilleståndsersättningen för det verksamhetsavbrott som följde av vattenskadan handlades av S.L., som var den i gruppen som hade den kompetens som krävdes för att kunna beräkna sådan ersättning. Denna skadereglering förlöpte inte friktionsfritt, eftersom S.L. ansåg att Breddens Motor inte kunde förse Folksam med uppgifter som styrkte rätten till begärd försäkringsersättning, cirka 1,9 miljoner kr. L.S., som företrädde Breddens Motor vid kontakterna med Folksam, var å sin sida inte nöjd med tidsutdräkten och med S.L:s sätt att sköta ärendet. Då ärendet i augusti 2008 fortfarande inte var klart tog L.S. kontakt med K.H. i syfte att skynda på handläggningen. På K.H:s initiativ hölls den 1 oktober 2008 ett möte i Breddens Motors lokaler, vid vilket han och S.L. samt L.S. och Breddens Motors dåvarande VD M.K. närvarade. Vid mötet diskuterades bl.a. hur skaderegleringen skulle fortgå och vilka ytterligare kompletteringar från Breddens Motor som S.L. behövde. Sedan mötet hade avslutats visade L.S. S.L. och K.H. runt i lokalerna. När de kom till utställningshallen blev K.H. intresserad av en skoter som stod där. L.S. och K.H. pratade om skotern och det bestämdes att K.H. skulle höra av sig till L.S. vid en senare tidpunkt.

K.H. provkörde skotern den 12 oktober 2008 och köpte den två dagar senare tillsammans med viss extrautrustning i form av hjälm, jacka och handskar för ett sammanlagt belopp om 26 900 kr. Extrautrustningen angavs inte på kvittot för köpet. På en i målet ingiven handling upprättad av Breddens Motor, benämnd "arbetsorder" finns extrautrustningen, samt pris för densamma, 2 405 kr efter rabatt och exklusive moms, angiven. Av en nettokalkyl från Breddens Motor kan utläsas att priset på extrautrustningen ("inbakat i priset") var 3 537 kr, att det totala priset uppgick till 27 900 kr, och att det gjordes avdrag för en rabatt med 1 000 kr.

Handläggningen av skaderegleringen fortsatte och S.L. hade beträffande kvarvarande frågor ett möte den 15 oktober med M.M., extern konsult vid Folksam, angående beräkningen av stilleståndsersättningen. Efter mötet bad hon Breddens Motor om ytterligare kompletteringar och erhöll dessa den 22 oktober. Vid ett nytt möte den 13 november 2008 rörande stilleståndsersättningen deltog förutom S.L. och M.M. även K.H. Det är i sig ostridigt i målet att K.H. inte har den utbildningsbakgrund och de kunskaper som krävs för att beräkna stilleståndsersättning. Enligt vad han själv har anfört närvarade han för att driva ärendet framåt. S.L. har i denna del uppgett att K.H. tog aktiv del i diskussionen och att han bl.a. presenterade en graf, som dock inte var relevant för saken. Enligt vad som har upplysts i målet

kom man vid mötet, efter skälighetsuppskattningar på vissa punkter, fram till ett ersättningsbelopp om 1 300 000 kr, varjämte det bestämdes att K.H. skulle kontakta Breddens Motor och förhandla om ersättningen. S.L. har anfört som sin minnesbild att det var K.H. själv som tog på sig att ta kontakten med Breddens Motor, medan K.H. å sin sida har hävdad att han åtog sig att göra detta eftersom S.L. ville slippa kontakten med L.S. då hon uppfattade denne som otrevlig. Dagen efter mötet skickade K.H. ett e-postmeddelande till L.S. och erbjöd ett belopp om 1 100 000 kr i ett för allt. L.S. svarade med ett motförslag på 1 400 000 kr. I ett nytt e-postmeddelande den 26 november 2008 erbjöd K.H. 1 300 000 kr, vilket var det belopp som Folksam och Breddens Motor sedan kom att enas om. Förutom de berörda e-postmeddelandena har i denna del åberopats två av S.L. upprättade förslag till slutuppgörelse att godtas förlikningsvis av Breddens Motor; det ena daterat den 21 november 2008 och lydande på beloppet 1 100 000 kr och det andra daterat den 27 november 2008 och lydande på beloppet 1 300 000 kr. Den sistnämnda handlingen är per den 1 december 2008 undertecknad av företrädare för Breddens Motor.

Under tiden som skadeärendet pågick blev den biträdande säkerhetschefen på Folksam, L.M., kontaktad av anställda vid Folksam som hade reagerat på K.H:s skoterinköp, vilket denne hade berättat om på arbetsplatsen. Med anledning härav kontaktade L.M. den 3 november 2008 S.L., som å sin sida redan hade skrivit en PM vari hon bl.a. redogjorde för sin syn på det aktuella händelseförloppet. Hon tillställde L.M. denna PM. Senare samma dag som mötet den 13 november hade ägt rum skickade hon också ett e-postmeddelande till honom rörande detta möte. L.M. utredde händelsen och höll den 17 december 2008 ett samtal med K.H. Med anledning av vad som framkom om det ifrågavarande skoterköpet avskedades K.H. den 9 februari 2009 från sin anställning vid Folksam.

Arbetsdomstolen övergår här efter till frågan om K.H. gjort sig skyldig till mutbrott, för att därefter – om så inte befinns vara fallet – behandla frågan om hans handlande ändå varit otillbörligt i sådan grad att grund för avskedande eller uppsägning föreläggas.

Har K.H. gjort sig skyldig till mutbrott?

Av 20 kap. 2 § brottsbalken framgår bl.a. att en arbetstagare som, för sig själv eller annan, tar emot, låter sig utlova eller begär muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning döms för mutbrott. En muta eller otillbörlig belöning är något som utgör en förmån av något slag. Vid bedömningen av om förmånen varit otillbörlig ska en samlad bedömning göras av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. För ansvar krävs inte att den aktuella förmånen påverkat tjänsteutövningen. Det är tillräckligt att den typiskt sett varit ägnad att påverka arbetstagarens tjänsteutövning. Sambandet med tjänsteutövningen är uppfyllt om givaren och mottagaren har eller har haft kontakt med varandra i tjänsten. Även den som inte är beslutsfattare kan alltså mutas. Det är tillräckligt om arbetstagaren har möjlighet att inverka exempelvis på ett beslut eller en åtgärd. Avsikten med bestämmelsen är att

ge vad man kallar tjänstens integritet ett långtgående skydd (se Lena Holmqvist m.fl., Brottsbalken. En kommentar, s. 20:36 f.).

Enligt Folksam innebär K.H:s köp av skotern att denne gjort sig skyldig till mutbrott, vilket har bestritts av förbundet.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Den påstådda förmån som K.H. ska ha mottagit får anses ha haft ett samband med dennes tjänsteutövning såtillvida att Breddens Motor och K.H. hade kontakt med varandra i tjänsten och skoterköpet aktualiserades i samband med ett möte om försäkringsersättning i Breddens Motors lokaler, i vilket K.H. deltog. K.H. har haft en ställning hos Folksam som innebar att han hade möjligheter att inverka på det slutliga beslut om stilleståndsersättning som senare skulle fattas. Han har dessutom i detta fall tagit aktiv del i handläggningen av ärendet. Det får anses klart att en förmån från en försäkringstagare till en tjänsteman på ett försäkringsbolag i form av ett förmånligt pris på en kapitalvara torde vara ägnat att påverka försäkringstjänstemannens tjänsteutövning. Av avgörande betydelse vid bedömningen av om mutbrott skett är emellertid om K.H:s köp av skotern även inneburit att han som arbetstagare hos Folksam erhållit en otillbörlig förmån. Så skulle kunna vara fallet om skoterköpet har skett till ett pris understigande marknadspriset, vilket arbetsgivarsidan påstår men förbundet bestrider.

Det har inte ifrågasatts att K.H. fått betala 26 900 kr för skotern samt tillbehören och att en rabatt om 1 000 kr lämnades. Något kvitto på köpet har inte företetts i målet, men det är ostridigt att det på själva kvittohandlingen inte fanns någon uppgift om tillbehör samt pris på dessa eller uppgift om att tillbehör ingick utan kostnad. Folksam hävdar att affären innebar att K.H. förutom rabatten på 1 000 kr även erhöll rabatt motsvarande värdet av tillbehören, nämligen 5 184 kr, vilket enligt Folksam är en rabatt av en storlek som inte är marknadsmässig.

S.L. har bl.a. berättat följande. När de kom till utställningshallen gjorde L.S. K.H. uppmärksam på en skoter, och berättade att skotern var prissatt till cirka 28 000 kr men att K.H. erbjöds att få köpa den för 25 000 kr. Efter köpet av skotern berättade K.H. på sin arbetsplats att han fått "ett bra pris på allt".

L.M. har hört inför Arbetsdomstolen berättat huvudsakligen i enlighet med vad som framgår av den skriftliga utredningsrapport, som åberopats i målet. Härav framgår att K.H. vid samtalet med honom och utredningsinspektören den 17 december 2008 förnekade att han köpt eller fått med på köpet några tillbehör till skotern, men att han efter konfrontation med de uppgifter Folksam erhållit från Breddens Motor ändrade sig och påstod att han hade ett separat kvitto hemma beträffande tillbehören, varefter han ändrade sig igen och medgav att det saknades kvitto på tillbehören, och att han inte visste varför han inte erhållit något sådant.

De uppgifter S.L. och L.M. lämnat talar enligt Arbetsdomstolens mening för att priset på skotern med tillbehör varit sådant att det skulle kunna betraktas som en otillbörlig förmån.

Mot en sådan slutsats talar följande. Både K.H. och L.S. har bestritt att L.S. uttalat sig på det sätt S.L. påstått, dvs. att priset för skotern var 28 000 kr, men att K.H. skulle få köpa den för 25 000 kr. L.S. har inför domstolen uppgett att nypriset för en motsvarande skoter var 29 900 kr, att den aktuella skotern var två år gammal och såldes i begagnat skick samt att köpet ägde rum under lågsäsong, vilket bidrog till att han satte ner priset för såväl skotern som extrautrustningen. Dessa uppgifter jämte de allmänna upplysningar om branschens försäljningsvillkor som har lämnats av vittnena J.S. och R.K., talar för att priset för skotern inklusive extrautrustningen inte har understigit en marknadsmässig nivå. Det förhållandet att extrautrustningen inte har angetts på kvittot framstår enligt Arbetsdomstolens mening visserligen som anmärkningsvärt, liksom även vad som förekom vid K.H:s samtal med L.M. om den erhållna extrautrustningen och värdet av den. Dessa omständigheter ger emellertid inte i sig tillräckligt underlag för påståendet att köpet skett till ett särskilt förmånligt och icke marknadsmässigt pris.

Det kan sammanfattningsvis konstateras att K.H. förhandlat sig till en individuell rabatt bestående av prisavdrag och tillbehör. Han har själv gett uttryck för uppfattningen att han gjort en bra affär. Med hänsyn till att rabatter på denna typ av kapitalvaror är vanliga och kan vara av varierande storlek kan det dock inte anses visat att värdet av den rabatt K.H. fått varit så stor att köpet av skotern jämte extrautrustningen måste anses innefatta en sådan otillbörlig förmån som förutsätts för ansvar för mutbrott enligt 20 kap. 2 § brottsbalken.

Det nu sagda utesluter emellertid inte att K.H:s handlande kan utgöra skäl för avskedande på annan grund. Arbetsdomstolen övergår därför till frågan om köpet varit på annat sätt otillbörligt och skett i strid mot Folksams etiska regler.

Har K.H:s köp av skotern varit otillbörligt och i strid mot Folksams etiska regler?

I ett anställningsförhållande ingår ett krav på att arbetstagaren ska vara lojal mot sin arbetsgivare. Detta innebär bl.a. att arbetstagaren inte får skada arbetsgivaren, att han är skyldig att sätta arbetsgivarens intressen framför sina egna samt att han ska undvika lägen där han kan hamna i lojalitetskonflikt. Vidare gäller som en väsentlig förutsättning för ett anställningsförhållande att både arbetsgivare och arbetskamrater måste kunna känna förtroende för en arbetstagare och arbetskamrat. Med högre tjänsteställning och ökat ansvar måste också de krav som kan ställas på arbetstagaren i detta avseende öka. Det är givet att särskilt höga krav måste kunna ställas på att den som är chef över andra följer de regler som gäller på arbetsplatsen och utgör ett föredöme för andra.

I målet har getts in regelsamlingen "Folksams etiska regler", som anges gälla för alla anställda samt alla som utan att vara anställda säljer försäkringar för Folksam. I inledningen till denna regelsamling anges sammanfattningsvis bl.a. följande. Det är viktigt att alla i det dagliga arbetet handlar så att man inte ådrar sig själva eller Folksam kritik, dvs. man måste följa "goda normer och spelregler". De etiska reglerna bygger ofta på lag, men sträcker sig längre. Det är mycket en fråga om god sed och gott omdöme. Den som arbetar på Folksam har kanske ögonen på sig i högre grad än andra eftersom Folksam är ett företag som ägs av sina kunder. Den som bryter mot reglerna och anvisningarna kan förlora sin anställning. Det anges vidare att etiska regler inte kan formuleras på annat sätt än som övergripande principer, samt att alla bör tala öppet om etiska frågor och alltid vid tveksamhet kontakta sin närmaste chef eller söka råd från Folksams jurister. Därefter följer avsnitt med rubrikerna "Folksams värderingar", "Försäljningsverksamhet", "Skadereglering", "Leverantörskontakter" samt slutligen avsnitt om bisysslor, sekretess och massmediakontakter.

I avsnittet "Leverantörskontakter" betonas att anställda som har kontakt med leverantörer måste behålla sitt oberoende i förhållande till dessa leverantörer. Det erinras om att den som tar emot, begär eller låter sig utlova muta gör sig skyldig till brott. För att undvika varje misstanke ska Folksams anställda, sägs det vidare, undvika att ta emot förmåner av företagets leverantörer eller dem som kan bli leverantörer i framtiden. Därefter anges exempel på vad som utan risk kan tas emot och vad som inte är tillåtet att ta emot. Beträffande rabatter anges följande.

Generella rabatter till alla anställda i företaget eller till ett helt marknadsområde kan accepteras, däremot inte rabatter till en viss anställd eller en begränsad krets anställda. Köper du varor för privat bruk från Folksams leverantörer måste du se till att priset inte är så lågt satt att du blir otillbörligt gynnad.

...

De anställda uppmanas avslutningsvis i detta avsnitt att tacka nej vid minsta tveksamhet om en förmån är otillbörlig.

Det är ostridigt att de nu nämnda etiska reglerna inte i avsnittet om skadereglering eller någon annanstans innehåller några föreskrifter om vikten att förhålla sig oberoende i förhållande till kunderna motsvarande dem som gäller för förhållandet till leverantörerna. Det finns således inga uttryckliga förbud mot att ta emot rabatter eller köpa varor till pris som är så lågt satt att den anställda blir otillbörligt gynnad.

Förbundet har framhållit att Folksams etiska regler vad gäller skadereglering betonar sådana frågor som att handläggningen av ärenden ska ske snabbt, smidigt och korrekt, och att de över huvud taget inte innehåller något förbud för anställda att köpa varor av Folksams kunder. Som förbundet får förstås har det dock godtagit att den reglering som gäller för privata köp av leverantörer, nämligen att en anställd som köper varor för privat bruk måste se till att priset inte är satt så lågt att den anställda blir otillbörligt gynnad, kan ge vägledning i en sådan situation. Med stöd av detta har förbundet hävdat

att köp till marknadsmässigt pris är tillåtet enligt normerna i de etiska reglerna och att K.H. således inte har handlat i strid med dessa.

Enligt Folksam ska de etiska reglerna ses som övergripande principer, vilket innebär att de inte i detalj reglerar allt som är förbjudet. Enligt Folksam gäller föreskrifterna om rabatter m.m., som alltså i första hand riktar sig till anställda som har kontakt med leverantörer, på motsvarande sätt i förhållande mellan Folsams anställda och de försäkringstagare som dessa har kontakt med. Folksam har därtill framhållit som en självklarhet att den som handlägger ett försäkringsärende inte får göra sådana affärer med försäkringstagaren som skulle innebära att handläggaren hamnade i beroendeställning i förhållande till denne.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Den inledningsvis berörda allmänna lojalitetsplikten i ett anställningsförhållande gäller oberoende av om några särskilda etiska regler har upprättats av arbetsgivaren. Det ligger i sakens natur att sådana regler – där de föreligger – vanligen är avsedda att vara vägledande principer, något som beträffande Folsams etiska regler också särskilt anges i det inledande avsnittet. Reglerna kan därför inte utan vidare betraktas som uttömmande eller tolkas motsatsvis på så sätt att allt som inte uttryckligen har förbjudits därmed också måste vara tillåtet.

Som framgår av inledningen till Folsams etiska regler innebär dessa inte endast att en anställd inte får göra sig skyldig till handlande som innebär mutbrott, utan de sträcker sig längre. Reglerna får anses innebära att ett generellt krav på gott omdöme ställs i syfte att värna om de anställdas integritet, och en tydlig försiktighetsprincip ska därvid tillämpas. Att reglerna inte innehåller ett uttryckligt förbud även mot sådana affärstransaktioner med försäkringstagare som inte utgör mutbrott kan enligt domstolens mening inte tolkas så att sådana under alla omständigheter skulle vara tillåtna.

Utredningen visar tydligt att Folksam lägger stor vikt vid de etiska frågor som kan aktualiseras i verksamheten. Från arbetsgivarsidan har i denna del bl.a. åberopats de vittnesuppgifter som har lämnats av Y.S., B.G., M.L. och B.L., samtliga med erfarenhet av olika chefsbefattningar inom Folsams skaderegleringsverksamhet. Dessa har uttalat sig om vikten av att en skadereglerare håller sig neutral och inte hamnar i beroendeförhållande till en skadelidande, samt framhållit det klart olämpliga med privata affärstransaktioner i sådana relationer. Det har vidare framgått att frågor om vikten av att de anställda behåller sin integritet i yrkesutövningen hålls levande genom bl.a. kontinuerlig utbildning och information i dessa frågor, och att Folksam i praktiken också upprätthåller reglerna genom att vidta åtgärder då det förekommer brott mot dem.

Av förbundet åberopade vittnen – anställda och före detta anställda vid Folksam – har gett uttryck för uppfattningen att en marknadsmässig rabatt från en försäkringstagare inte kan vara i strid med de etiska reglerna, men också framhållit vikten av att iaktta försiktighet i sådana situationer.

Enligt Arbetsdomstolens mening får den ovan nämnda lojalitetsplikten tillsammans med de allmänna principer som framgår av Folksams etiska regler anses innefatta en skyldighet för försäkringstjänstemannen att förhålla sig oberoende till bolagets försäkringstagare. När det gäller affärstransaktioner måste gränsen mellan vad som är tillbörligt respektive otillbörligt bli beroende av omständigheterna. Det är självfallet inte så att varje form av affärstransaktion med en till bolaget knuten försäkringstagare måste innebära att den anställde hamnar i en beroendeställning till denne. Det står exempelvis klart att normala vardagsinköp av livsmedel och liknande varor av mindre värde i en butikskedja som anlitar bolaget som försäkringsgivare typiskt sett bör vara tillåtna även i samband med en pågående skadereglering. Gränsdragningssvårigheterna talar dock för att en arbetsgivare bör kunna ställa stränga krav på sina anställda så snart dessa hamnar i en situation där det skulle kunna uppkomma en lojalitetskonflikt. De etiska reglerna får anses ge uttryck för uppfattningen att det inte ens ska behöva uppkomma misstankar om att något otillbörligt skett. Att särskilt stora krav på omdöme i sådana situationer måste kunna ställas på en chef får anses självklart.

Såvitt avser det aktuella skoterköpet har detta inte avsett en vara av så obetydligt värde att det redan på den grunden faller utom gränsen för det otillbörliga. Att en individuellt avtalad rabatt erhållits är ostridigt, men som domstolen i det föregående konstaterat har Folksam inte lyckats visa att rabatten i detta fall varit så stor så att den kan anses utgöra en sådan otillbörlig förmån som kan utgöra muta. K.H. har emellertid tagit initiativ till köp av en kapitalvara och förhandlat om priset mitt under pågående skadereglering i en situation där han både var chef för den handläggare som hade ansvar för ärendet och – enligt samstämmiga uppgifter från såväl honom som S.L. – själv skulle komma att handlägga och besluta i ärendet vid ett eventuellt överklagande inom Folksam. Härtill kommer att han, enligt vad utredningen utvisar, har gripit in i S.L:s handläggning av ärendet och därvid tagit en mer aktiv roll än vad som normalt förekommer samt slutligen själv varit den som förhandlat med Breddens Motor – genom L.S. – om den slutligt bestämda stilleståndsersättningen. Det har dessutom varit fråga om ett infekterat ärende där företrädaren för försäkringstagaren, L.S., vid upprepade tillfällen uttryckt sitt missnöje med och oförståelse inför de krav på utredning som handläggaren S.L. ställde och därför hade vänt sig till hennes chef, K.H., uppenbarligen i förhoppningen om att få en snabbare behandling av ärendet. Avståndet mellan K.H:s roller som representant för Folksam respektive privatkund hos Breddens Motor har minskats ytterligare genom det förhållandet att även skoterköpet, med ingående rabatt och extrautrustning, gjordes upp med just L.S. som företrädare för Breddens Motor. K.H:s agerande har, såvitt framkommit av utredningen, fått flera medarbetare, inte bara hans underställda handläggare S.L., att reagera och ifrågasätta beteendets förenlighet med de etiska reglerna.

Sammanfattningsvis gör Arbetsdomstolen den bedömningen att K.H:s köp av skotern under nu nämnda omständigheter får anses otillbörligt och i strid mot de principer som Folksams etiska regler ger uttryck för.

Har det förelegat grund för avskedande av K.H.?

Enligt 18 § anställningsskyddslagen får en arbetstagare avskedas om han eller hon grovt har åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Därmed avses enligt lagens förarbeten sådant avsiktligt eller grovt vårdslöst förfarande som inte rimligen skall behöva tålas i något rättsförhållande.

Arbetsdomstolen har i det föregående funnit att K.H:s agerande varit otillbörligt och i strid mot de principer som Folksam's etiska regler ger uttryck för. Genom sitt agerande har han visat en allvarlig brist på insikt om ett väsentligt och överordnat krav i anställningen, nämligen att värna om sitt oberoende i förhållande till försäkringstagarna. Av en person i chefsställning och med en så lång erfarenhet av arbete inom försäkringsbranschen som K.H. har, måste det enligt Arbetsdomstolens mening kunna ställas höga krav på omdöme och förmåga att tillämpa den försiktighetsprincip som framgår av de etiska reglerna för att därmed undvika att hamna i en situation där det kan tänkas uppkomma en lojalitetskonflikt.

Sammantaget finner Arbetsdomstolen att K.H:s handlande i samband med handläggningen av försäkringsärendet har varit ägnat att i så hög grad rubba det förtroende som bolaget måste kunna ha för K.H. som anställd att bolaget haft rätt att skilja honom från anställningen. Avskedandet av K.H. får därför anses ha varit lagligen grundat. Förbundets talan ska följaktligen avslås.

Vid denna utgång ska förbundet som förlorande part ersätta arbetsgivarparterna för deras rättegångskostnad. Det yrkade beloppet, 400 000 kr i ombudsarvode, får anses skäligt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen avslår Försäkringstjänstemannaförbundets talan.
2. Försäkringstjänstemannaförbundet ska ersätta Arbetsgivareföreningen KFO och Folksam ömsesidig sakförsäkring för rättegångskostnader med fyrahundratusen (400 000) kr avseende ombudsarvode jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

Ledamöter: Inga Åkerlund, Peter Syrén, Kurt Eriksson (skiljaktig), Kerstin Brodowsky, Rigmor von Zweigbergk, Lilian Hindersson (skiljaktig) och Kjell Eriksson (skiljaktig).

Sekreterare: Pontus Woxner

Ledamöterna Kurt Erikssons, Lilian Hinderssons och Kjell Erikssons skiljaktiga mening

Enligt vår mening ska texten under rubriken *Har det förelegat grund för avskedande av K.H.?* ha följande lydelse.

Med utgångspunkt i det ovan anförda får K.H. anses ha allvarligt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Samtidigt bör påpekas att K.H:s handlande inte är att betrakta som ett förmögenhetsbrott riktat mot Folksam.

Det förhållandet att privata affärstransaktioner med försäkringstagare inte har behandlats i arbetsgivarens etiska regler har inte gett K.H. fog för att uppfatta handlandet som godtagbart, men det talar likväl för en mindre sträng bedömning än om agerandet hade stått i strid med en klart uppställd handlingsnorm. I mildrande riktning bör även beaktas att annat inte har framkommit än att det inträffade har utgjort en engångsföreteelse. Sammantaget finner Arbetsdomstolen att K.H:s agerande inte har varit så klandervärt att det har utgjort grund för avskedande.

Har det förelegat saklig grund för uppsägning av K.H.?

För att ett avskedande ska kunna ogiltigförklaras förutsätts dock att avskedandet har skett under omständigheter som inte ens skulle ha räckt till för en giltig uppsägning.

K.H:s handlande har varit ägnat att i hög grad rubba Folksams förtroende för honom i hans roll som gruppchef och skadereglerare. Förhållandena har därmed varit sådana att bolaget har haft rätt att skilja honom från denna befattning. För att en uppsägning ska vara sakligt grundad krävs emellertid enligt 7 § andra stycket anställningsskyddslagen även att det inte är skäligt att kräva att arbetsgivaren bereder arbetstagaren annat arbete hos sig. I denna del har förbundet gjort gällande att K.H. skulle ha kunnat omplaceras till en av flera lediga tjänster som försäkringssäljare, Folksamombud, skadereglerare eller kundtjänstare. Detta har bestritts av svarandesidan, som dock har vitsordat att K.H. i och för sig har haft formell kompetens för dessa tjänster.

Med hänsyn till de omständigheter under vilka K.H. missbrukat sitt förtroende finner Arbetsdomstolen att det inte har ålegat Folksam att bereda honom annan tjänst som skadereglerare. Hans handlande har emellertid inte varit av sådan art att det har varit befogat att utestänga honom från de övriga angivna tjänsterna. Då det sålunda skäligen skulle ha kunnat krävas att Folksam hade omplacerat honom till någon av dessa tjänster har saklig grund för uppsägning inte förelegat. Avskedandet av K.H. ska därför förklaras ogiltigt.

Överröstade i frågan om Folksam har haft grund för att skilja K.H. från anställningen är vi övrigt ense med majoriteten.